සාහිත්‍ය තෝතැන්න බිහිවුණේ මෙහෙමයි

රාජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවක් වශයෙන් පැවැති ගුවන් විදුලි සේවය 1967 ජනවාරි 5 වැනිදා ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලි සංස්ථාව බවට පත්විය. මේ ලිපිය ඒ නිමිත්තෙනි.

මහාචාර්ය එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර

ශ්‍රී චන්ද්‍රරත්න මානවසිංහ

ගුණදාස අමරසේකර

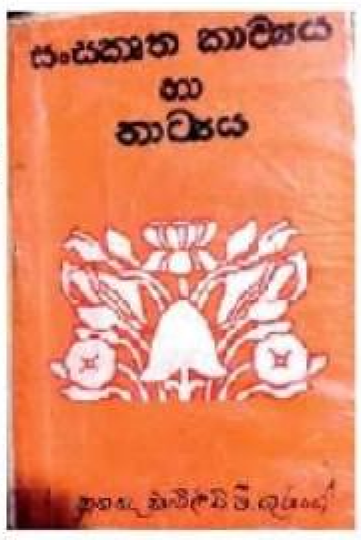

කලාව (Art), සාහිත්‍යය (Literature), සෞන්දර්ය (Aesthetics), සංස්කෘතිය (Culture), ආගමික චින්තනය (Religous Thoughts) සහ දැනුම (Knowledge) මානවයාගේ ඥාන පථය පාවුල කිරීමෙහිලා මහත් සේ බලපෑම් කරන බව සංස්කෘතික මානව විද්‍යාව පෙන්වා දෙයි.

1921 දෙසැම්බර් 16 වැනිදා Colombo Calling (කොළඹින් කතා කරමි) යනුවෙන් ඇරැඹුණු ලංකා ගුවන් විදුලි සේවය ආරම්භ කළ මුල් අවදියේ මෙම සංස්කෘතික සංකල්පය ඊනි වී නොතිබුණ ද එම සංකල්පයේ අභිලාෂයන් සැපිරීමට ක්‍රියා කර ඇත.

ලංකා ගුවන් විදුලිය ආරම්භ කරනු ලැබුවේ අධිරාජ්‍ය අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම උදෙසා බව සැබෑය. ඉංග්‍රීසි භාෂා මාධ්‍යයෙන් ආරම්භ වූ මෙම නව විද්‍යුත් සන්නිවේදන විධික්‍රමය බවුන් ඇමතූ ප්‍රීතාසාය හා ප්‍රීතාසාය ගෙනෙන ඉංග්‍රීසි බස දත් ශ්‍රාවකයන් අරබයා අධ්‍යාපනික, සංගීතමය සහ සෞන්දර්යාත්මක වැඩසටහන් ප්‍රචාරය කරන ලද බව සඳහන් වෙයි.

1927 මුල් භාගයේදී බී.බී.සී.යෙන් ගෙන්වන ලද වයර්ලස් ඩ්‍රාමා (ගුවන් විදුලි නාට්‍ය) සංගීතාංග, සංවාද, මනෝඥ ගීත මෙන්ම දැනුම් විනෝදය ගෙන දෙන වාචික වැඩසටහන් ද ප්‍රචාරය කර තිබේ.

කෙටිත්ම BBC වැඩසටහන් තේමාව සේ සැලකෙන ලොවට විවර වූ කවුළුවක් (Window Open to the wide world) යටතේ ළමා, සාහිත්‍ය, නාට්‍ය, විචිත්‍රාංග, සංගීත, ප්‍රවෘත්ති ආදිය එද ගුවන් විදුලි නාළයපත්‍රයට අන්තර්ගත විය. ඇතැම් නාට්‍ය ජේ.ඩී.පී. පැටර්සන්ගේ මෙහෙයවීමෙන් කොළඹ ආධුනික නාට්‍ය සංගමය (Colombo Amateur Club) මඟින් ලංකාවේ නිෂ්පාදනය කළ බව සී.එල්.පී. ගුණවර්ධන 'Colombo Calling' ග්‍රන්ථයේ සඳහන් කර ඇත.

සිංහල වැඩසටහන් නිර්මාණය ආරම්භ කිරීමෙන් පසු මීගමුවේ විහාර්වා නාට්‍ය සංගමය, ගාල්ලේ මහින්ද විද්‍යාලය, කුරුණෑගල රජයේ සේවක සංගමය අනුබද්ධ නාට්‍ය කණ්ඩායම් නාට්‍ය ඉදිරිපත් කර තිබේ. ජේ.ආර්. ජයවර්ධන (පසුව ජනාධිපති) රචනා කළ 'සමාජ සේවකයා' නම් වූ ගුවන් විදුලි නාට්‍යයේ ප්‍රධාන චරිත රචකයා ද, එලීනා ජයවර්ධන, මහාචාර්ය ගුණපාල මලලසේකර, සී.ඒ. ෆොන්සේකා සහ යූ.ජී.පී. ද සිල්වා සෙසු චරිත නිරූපණය කර ප්‍රචාරය කර තිබේ.

1935 දී බ්‍රිතාන්‍ය පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කළ ගුවන් විදුලි කමිටු වාර්තාවේ සඳහන් වූයේ "The Broadcasting Service Should at all times conducted in the best possible manner and to the best advantage of the people" යනුවෙනි. ගුවන් විදුලිය නැම විටම ජනතාවට ප්‍රතිලාභ අත්කර දීමේ අභිලාෂය ඇතිව මෙහෙයවිය යුතු බවයි, එම වාර්තාවෙන් නිර්දේශ කරනුයේ.

සංස්කෘතික මානව විද්‍යාඥයන් දක්වන කලාව, සාහිත්‍යය, සෞන්දර්ය, සංස්කෘතිය, ආගමික චින්තනය සහ දැනුම ලබාදීමෙන්, ජනතාවගේ ඥාන පථය පාවුල කිරීමේ අභිලාෂය "ජනතාවට ප්‍රතිලාභ අත්කර දීමේ" ශික්ෂා පදය තුළ අන්තර්ගත වී ඇතැයි සැලකීම යුක්තියුක්තය.

යටත් විජිත ආකෘතිය තුළ වුව ද සම්භාව්‍ය සාහිත්‍ය කෘති ගණනාවක් රේඩියෝ නාට්‍ය ලෙස ප්‍රතිනිර්මාණය වී තිබේ. හෙන්රික් ඉබ්සන්, මැක්සිම් ගෝර්කි, ගී ද මොපසාං, ලියෝ ටොල්ස්ටෝයි, ඔස්කාර් වයිල්ඩ් ආදී ලේඛකයින්ගේ කෘති ඇසුිත නාට්‍ය ශ්‍රාවකයාට අසන්නට ලැබිණි. පර්ල් එස්. බක්ගේ The Good Earth 'සාරභූමි' නමින් ද, ඇන්ටන් චෙකෝෆ්ගේ The Proposal 'මඟුල් ප්‍රස්තාව' නමින් ද, ඩොස්ටොව්ස්කිගේ Crime and punishment 'අපරාධය හා දඬුවම' නමින් ද ප්‍රචාරය වී තිබෙන බව ඒ පිළිබඳ පර්යේෂණ කළ ආචාර්ය සේන නානායක්කාර පෙන්වා දෙයි.

ලංකාවේ බහුතර සිංහල ශ්‍රාවක ප්‍රජාව අමතන සංස්කෘතික ධාරාවේ වැඩසටහන් මාලාවක ආරම්භය සිදු වූයේ මහාචාර්ය එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර ගුවන් විදුලිය පෝෂණය කිරීමේ ක්‍රියාදාමයට සම්බන්ධ වීමත් සමඟය. 1950 අගෝස්තු මාසයේ ආරම්භ කළ 'යොවුන් සමාජය' සිංහල භාෂීය ගුවන් විදුලි නාට්‍යයේ ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීමේ ප්‍රයත්නයක් ද බොහෝ කුසලතා පිරි යෞවනයන්ට සිය නිර්මාණ එළිදැක්වීමේ මණ්ඩපයක් ද විය.

1951 දී සරච්චන්ද්‍රයන් විසින් පී. වැලිකල ගුවන් විදුලියට සම්බන්ධ කළෙන් රේඩියෝ නාට්‍ය කලාවේ පිබිදීමක් ඇති විය.

තිලකරත්න කුරුවිට බණ්ඩාර

මාර්ටින් වික්‍රමසිංහයේ 'රෝහිණී', ඩී.ජී.එස්.ද සිල්වාගේ 'මින රැ හමු වූ ස්ත්‍රිය', ඇස්. පියසේනගේ 'මාරක ගින්න', ලෙනාඩ් වුල්ෆ්ගේ 'බැද්දේගම' ආදී නවකතා රේඩියෝ නාට්‍යයට නැඟිණි. ශබ්ද මාධ්‍යයට ගැළපෙන මැනිතාපූර්වක සංවාද, නාට්‍යමය අවස්ථා, අවස්ථානුකූල මිහිර බෙර පට, චණ්ඩිය හඬ ශිල්පීන්ගේ සහභාගීත්වය නිසා උසස් ගණයේ රේඩියෝ නාට්‍ය කලාවකට මේ අවදියේදී අඩිතාලම වැටුණේය.

1955 දී තෙව්ස් ගුරුගේගේ යෝජනාවක් පරිදි ශ්‍රී චන්ද්‍රරත්න මානවසිංහ විසින් 'මනෝහාරී' ගීත නාටකය රචනා කරන ලද්දේය. පී. ඩන්ස්ටන් ද සිල්වා සංගීතවත් කළ 'මනෝහාරී' ගුවන් විදුලියට සංගීතමය නවාංගයක් විය. මහාචාර්ය සරච්චන්ද්‍ර 1955 දීම සද්ධර්මාලංකාරයේ ස්වර්ණතිලකා කතා වස්තුව පදනම් කරගෙන ගුවන් විදුලියට 'පෙමතෝ ජායති සෝකෝ' රචනා කළේය. ඉනික්බිති 'වැල පලුවයි - කපුටො රැලයි', 'නැදායෝ', 'ගත්කරු පියවුව' නම් ස්වාභාවික සංවාද නාටක ද 1969 දී ගෙවසක් ගෙයි දින ප්‍රචාරය කිරීමට සූදා නොකීය, තමන් කෙරෙහි වසඟ වූ තරුණයාට ඇස ගලවාදීමේ පුවත අසුරින් ගීතමය නාට්‍යයක් ද රචනා කරයි. ඔහු මෙය රචනා කරන්නේ 1969 ගෙවසක් ගෙයි දින ප්‍රචාරය කිරීම පිණිසය. තාත්වික නාට්‍ය සඳහා නාගරික වාචිකාභිනය භාවිත කරන සරච්චන්ද්‍ර, 'ගොන්මං කිකිණිය' රචනා කරන්නේ පෙමතෝ ජායති සෝකෝ රචනා කළ නාට්‍යමය කාව්‍ය භාෂාවෙනි. මේ නාට්‍යය රචනයේ දී ඔහු ජුංජි කියනෝෂිතාන්ගේ 'ට්වයිලයිට් ක්‍රේන්' නම් කෘතියෙන් ද ආභාසය ලබාගනී.

සරච්චන්ද්‍රයන් හඳුන්වා දුන් 'රඟසොබා' සහ 'කල්පනා' වැඩසටහන් ද සංවාද සමාජය, ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය සහ රේඩියෝ නාට්‍ය යේම ශ්‍රාවක ඥාන ප්‍රසාරණයට හේතු විය.

වාචිකාභිනය ප්‍රමුඛ කොටගත් ගුවන් විදුලි නාට්‍ය රචනා කරමින් එහි තිබිය යුතු සැබෑ ස්වරූපය සෙසු රචකයන්ට පහදා දුන් අතර වී.ටී.ඇස්. ලීලානන්ද, ඒ.පී. ගුණරත්න ආදීන් ගුවන් විදුලි නාට්‍ය රචනයට යොමු කළේය.

මහාචාර්ය සරච්චන්ද්‍රයන්ගේ මැදිහත් වීම ලංකා ගුවන් විදුලියේ සංස්කෘතික වැඩසටහන් පෝෂණය වීමෙහි ලා සිදු කළ සම්භාවිර අති විශාලය. රවීන්ද්‍රනාත් ටාගෝර්තුමන්ගේ ලංකාගමනයේ දී කළ දේශනයෙන් ලත් ප්‍රබෝධයෙන්, අපේ සංස්කෘතියේ සුලමුල සෙවීම උදෙසා ශාන්ති නිකේතනයට ගිය කලාකරුවන් අතර ප්‍රමුඛ කෙනෙකි, මහාචාර්ය සරච්චන්ද්‍ර.

"ජාතියක සංස්කෘතික අභිලාෂයන් පිළිවැරීම, එම ජාතියේ ආත්මය විකාශයට පත්වීමයි. ජාතියක නිර්මාපකයා වූ කලී චිරන්තනව වැඩුණු නෛසර්ගික බුද්ධි මහිමයයි. තමන්ට ආවේණික සංස්කෘතික සම්භවයෙන් විශෝ වන ජාතියක්, සිය පෞරුෂයත් අනන්‍යතාවත් විනාශ ගනී." රවීන්ද්‍රනාත් තාගෝර්තුමන්ගේ මේ උධෘතය සරච්චන්ද්‍රයන්ගේ සංස්කෘතික චින්තනය කෙතරම් අතිවාර්යයෙන්ම බලපෑ බව අපට උපකල්පනය කළ හැකි සාධක, සරච්චන්ද්‍ර සංස්කෘතික මෙහෙවරේ දී පැහැදිලිව දැකිය හැකිය.

1930 පියසේන නිශ්ශංකයේ තර්කයෙවලියෙන් පළ වුණු සිළුමිණ පත්‍රයේ ශාස්ත්‍රීය හා වෙනිසංසිය අතිරේකය නමින් ටැබ්ලොයිඩ් ප්‍රමාණයේ පිටු 8ක සංස්කෘතික විෂය කරගත් අතිරේකයක් පළ විය. සිළුමිණ 'යන දනාගේ විශ්වවිද්‍යාලය' ලෙස එද නිති පැවිදි උගතුන් විසින් හඳුන්වනු ලැබුවේ මේ අතිරේකය නිසාය. මෙය ආදර්ශයට ගත් සරච්චන්ද්‍ර, ගුවන් විදුලියේ 'ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය' නම් වැඩසටහන 1951 ජුනි 24 වැනිදා ආරම්භ කළේය.

මේ බව මහාචාර්ය සරච්චන්ද්‍ර 2000 අප්‍රේල් 17 වැනිද සිළුමිණට 70 වසරක් සපිරීම නිමිත්තෙන් පළ කළ අතිරේකය වෙනුවෙන් කළ සාකච්ඡාවේදී මහාචාර්ය සුනන්ද මහේන්ද්‍රයන්ට පවසා ඇත. බිස්මිල්ලා ඛාන්ගේ ෂෙහනායි වාදනයක් තේමා වාදනය ලෙස ගෙන සංගීත, නාට්‍ය සාහිත්‍යාදී කලාවන් පිළිබඳ ශාස්ත්‍රීය සාකච්ඡාවනට ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය තෝතැන්නක් විය.

ජාතික ගුවන් විදුලියේ සංස්කෘතික මෙහෙවර අනාගතේ ද යන් කාව්‍ය විචාරය සඳහා ද නූතන සාහිත්‍යයෙහි අගය විමසීම සඳහා ද යෝග්‍ය විචාර කලාවක් යකස් කිරීමෙහිලා ලියැවුණු පුරෝගාමී ග්‍රන්ථය ලෙස සැලකෙන සරච්චන්ද්‍රගේ සාහිත්‍ය විද්‍යාව 1949 දී පළ වන්නේ ගුවන් විදුලිය නිසාය.

(මෙම ලිපියේ නව කොටසක් ලබන සතියේ පළවේ)